

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.10(155).18
УДК: 796.071.42

Квасниця О. М.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
Хмельницький національний університет
Квасниця І. М.
доктор філософії, ст. викладач,
Хмельницький національний університет

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗБІРНИХ КОМАНД У RUGBY CHAMPIONSHIP СЕЗОНУ 2022 РОКУ

У статті наведено результати педагогічного спостереження й порівняльного аналізу компонентів змагальної діяльності у регбі-15 кращих команд світу, учасників чемпіонату Rugby Championship сезону 2022 року серед чоловічих команд. Розглянуто показники змагальної діяльності чотирьох команд, які брали участь у Rugby Championship з сезону 2022 року (регбі-15). У дослідженні нами були використані показники змагальної діяльності регбійних команд, які офіційно затверджені Міжнародною федерацією регбі (International Rugby Board, IRB). У відповідності статистичних даних встановлено, що за кількісними показниками змагальної діяльності гравці збірної команди Нової Зеландії та Південної Африки переважали своїх суперників за більшістю показників. Особливо це стосувалося таких показників, як набрані і пропущені очки за турнір в цілому та переміщення і просування гравців з м'ячем у руках. Також перевага на користь цих збірних спостерігалась у кількості занесених і пропущених спроб. Аналіз показників змагальної діяльності у Rugby Championship сезону 2022 року доводить, що регбісти збірної команди Нової Зеландії демонструють перевагу у семи з восьми показниках змагальної діяльності у регбі-15.

Ключові слова: регбі, змагальна діяльність, Rugby Championship, кваліфіковані гравці.

Kvasnytsya O. M., Kvasnytsya I. M. Indices analysis of competition activity of national teams at Rugby Championship, 2022 season. The article presents results of pedagogical survey and comparative analysis of the basic components of competition activity in rugby-15 among the best teams of the world, participants of men's 2022 season of Rugby Championship. Video materials and game reports that were processed, analyzed and studied were used as data for the research. Indices of competition activity of four teams taking part in of Rugby Championship, 2022 season (rugby-15), have been analyzed. The matches were played from August 13, 2022 to September 24, 2022. Overall, 12 matches were analyzed. During the research, we used indices of rugby teams' competition activity officially registered by the International Rugby Board, IRB. The authors have analyzed the following indices of competition activity: number of points scored; number of points allowed; number of tries made by a team; number of tries allowed by a team; number of tries scored; number of assists; number semi-standard phases "ruck" and "maul"; percentage of won semi-standard phases "ruck" and "maul"; number of tackles and lineouts; percentage of tackles and lineouts won; number of free kicks; ball carrying; ball kicks during the game; number of percentage of successful grabs; ball possession percentage. Based on statistical data, it has been revealed that by quantitative indices of competition activity players of national team New Zealand and South African Republic statistically prevail over their opponent by the majority of indices. Specifically this refers to indices like overall points scored and allowed during the tournament, movement and ball carrying. These national teams also prevailed in successful tries and tries allowed.

Analysis of indices of competition activity in Rugby Championship, 2022 season, proves that rugby players of the national team New Zealand prevail in seven of eight indices of competition activity in rugby-15, which turns into results in the form of leading position in the standings of the 2022 tournament. Further academic research will focus on analysis the aforementioned national teams in Rugby Championship, 2022 season, during semi-standard and standard phases.

Key words: rugby, competition activity, Rugby Championship, qualified players.

Постанова проблеми. Розвиток сучасного спорту, зокрема спортивних ігор, характеризується провідними позиціями в системі олімпійського і професійного спорту (Борисова, 2016; Пітин, Хіменес, Карпа, 2019; Тищенко, Шинкарук, 2020). Наразі спостерігається підвищення рівня конкуренції клубних команд з різних ігрових видів спорту на національному та міжнародному рівнях, підвищується активність глядацької аудиторії, все частіше відбувається висвітлення змагань з ігрових видів спорту у засобах масової інформації та Інтернет ресурсах.

Зростаюча конкуренція на міжнародних спортивних аренах висуває значні вимоги до рівня технічної та тактичної майстерності, загальної та спеціальної фізичної підготовленості як окремих гравців, так і команд в цілому, що, без сумніву, вимагає підвищення якості підготовки спортивної команди. Отже, оптимізація системи управління техніко-тактичною діяльністю в командних спортивних іграх є передумовою формування теоретичних знань, наукового пошуку нових більш ефективних засобів і методів підготовки та контролю за діяльністю спортсменів, впровадження яких у практику змагальної діяльності та підготовки кваліфікованих спортсменів, дозволить створити підґрунтя для покращення спортивного результату (Костюкевич, 2014-2019; Вознюк, 2018; Сушко, 2020; Mondoni, 2020 тощо).

Змагальна діяльність є об'єктивним способом прояву досягнутого рівня фізичної підготовленості, способом оцінки й порівняння досягнень окремих спортсменів та команд (Memmert, 2019; Латишев, Квасниця, Спесивих, & Квасниця, 2019; Тищенко, 2020; Мітова, 2021). Аналіз наукової літератури дає можливість стверджувати, що за останні роки кількість робіт, що присвячені аналізу змагальної діяльності у регбі, а зокрема у регбі-15, залишається порівняно невеликою. Необхідність у вивченні структури і змісту змагальної діяльності кваліфікованих регбістів в умовах

сьогодення визначає проблематику та актуальність даної роботи.

Регбі в групі командних видів спортивних ігор відрізняє велика різноманітність ігрових дій і структурна складність змагальної діяльності, яка характеризується поліфункціональністю гравців лінії нападу, захисту і півзахисту (Мартиросян, 2010; Пасько, Подоляка 2016; Квасниця, 2018). Основу змагальної діяльності у регбі-15 складає наявність ігрового конфлікту між гравцями лінії захисту і нападу. Упродовж гри безперервно виникають одноборства у різних зонах ігрового поля, що призводить до необхідності різноманітних переміщень гравців та появи нових ігрових ситуацій. Для розв'язання гостроконфліктних ігрових ситуацій, що супроводжуються екстремальними умовами змагань, від гравців вимагається застосування ігрових прийомів і спеціалізованих рухових дій: бігових переміщень, стрибків, передач, захоплення, сутичок, ударів ногами по м'ячу.

На нашу думку, аналіз чемпіонату Rugby Championship з використанням приведених показників змагальної діяльності у регбі-15 допоможе доповнити, розширити й обґрунтувати сучасні знання з означеної проблематики, дозволять використовувати отримані данні для моделювання та прогнозування змагальної діяльності, зокрема й вітчизняних регбійних команд.

Аналіз літературних джерел. Підґрунтям сучасних тенденцій системи підготовки спортсменів у командних спортивних іграх беззаперечно є наукові дослідження, у яких науково обґрунтовано вирішення проблем ефективної змагальної діяльності. В останні роки зусилля багатьох фахівців у спортивних іграх сконцентровані на вивченні структури та змісту змагальної діяльності команди і окремих гравців, вивченні рівня техніко-тактичної, фізичної підготовленості гравців різної кваліфікації й статі та встановленні взаємозв'язків між різними сторонами підготовленості спортсменів, зокрема у футболі (Winter, & Pfeiffer, 2016; Tokul, & Mülazimoglu, 2018; Качалов, Хромов, & Антишин, 2019; Лисенчук, & Тищенко, 2020); баскетболі (Mancha & Calleja Gonzalez, 2019; Mancha-Triguero, García-Rubio, Calleja-González, & J Ibáñez, 2019; Івченко, 2020); волейболі (Taware, & Bhutkar, 2015; Гнатчук, & Линець, 2020), гандболі (Hermassi, Laudner & Schwesig, 2019; Тищенко 2015).

Проте, у регбі, на сучасному етапі його розвитку, фахівцями недостатньо приділяється уваги комплексному вивченню контролю змагальної та тренувальної діяльності кваліфікованих регбістів з урахуванням специфіки різновидів цієї гри. Існують поодинокі дослідження, спрямовані на вирішення актуальних питань підготовки спортсменів та команд у регбі, проте, контроль змагальної діяльності, який є важливим інструментом планування та управління процесом підготовки представлений у доробках сучасних науковців епізодично. Tim J. Gabbett (2014) вивчав вплив фізичних, технічних та тактичних факторів на підсумкову позицію 11 команд напівпрофесійної ліги у Великій Британії. Цікавим, на нашу думку, є дослідження Eggers, Cross, Norris, Wilmot, & Lovell (2022) щодо впливу різних структур мікроциклів на показники технічної продуктивності гравців в окремих матчах. На нашу думку, дослідження є доречним, враховуючи те, що значна інтенсивність змагальної діяльності упродовж сезону призводить до накопичення у гравців залишкової втоми, яка сприяє погіршенню фізичної продуктивності.

Мета статті – аналіз показників змагальної діяльності збірних команд у чемпіонаті Rugby Championship сезону 2022 року.

Виклад основного матеріалу дослідження. У роботі були використані наступні загальноприйняті методи: аналіз наукометодичної літератури та джерел Інтернету, аналіз офіційних протоколів ігор, методи математичної статистики, аналіз, синтез і моделювання окремих аспектів змагальної діяльності регбійних команд.

Виклад основного матеріалу. У роботі нами було проаналізовано показники змагальної діяльності 4 команд, які змагались у Rugby Championship сезону 2022 року, – змаганнях серед кращих збірних команд світу. У чемпіонаті взяли участь збірні команди Нової Зеландії, Південної Африканської Республіки, Австралії та Аргентини. Турнір з регбі-15 сезону 2022 року проходив у шість турів, отже, кожна команда зіграла по 6 ігор. У підсумку нами було проаналізовано 12 календарних ігор означеного чемпіонату.

У роботі використані показники змагальної діяльності регбійних команд, які офіційно затверджені Міжнародною федерацією регбі (International Rugby Board, IRB) та постійно використовуються для статистичної оцінки офіційних ігор. Всі перераховані нижче показники змагальної діяльності взяті з офіційного сайту (<https://www.espn.com/rugby/>). Отже, аналіз змагальної діяльності (ЗД) проводився нами за наступними показниками: кількість здобутих очок; кількість пропущених очок; кількість спроб, що здійснила команда; кількість спроб, що пропустила команда; кількість реалізації спроб; кількість передач командами; кількість напівстандартних положень «рак» та «мол»; відсоток виграних напівстандартних положень «рак» та «мол»; кількість сутичок та коридорів; відсоток виграних сутичок та коридорів; кількість штрафних ударів; рух з м'ячем по полю; удари ногою по м'ячу під час гри; кількість та відсоток вдалих захоплення; відсоток володіння м'ячем командою.

У зв'язку з великим обсягом інформації для детального аналізу та графічного зображення нами були відібрані тільки декілька показників змагальної діяльності збірних команд.

Аналіз показників компонентів ЗД гравців команд учасниць Rugby Championship сезону 2022 року переконливо свідчить: чим вища кваліфікація команди у турнірній таблиці, тим вища реалізація гравців цих команд в середньому за гру і менше помилок у захисті.

Проведений аналіз результатів ігор з використанням показників змагальної діяльності виявив різницю між командами, які брали участь у турнірі. Так, на рисунку 1 зображено показник занесених спроб упродовж усього турніру кожною командою.

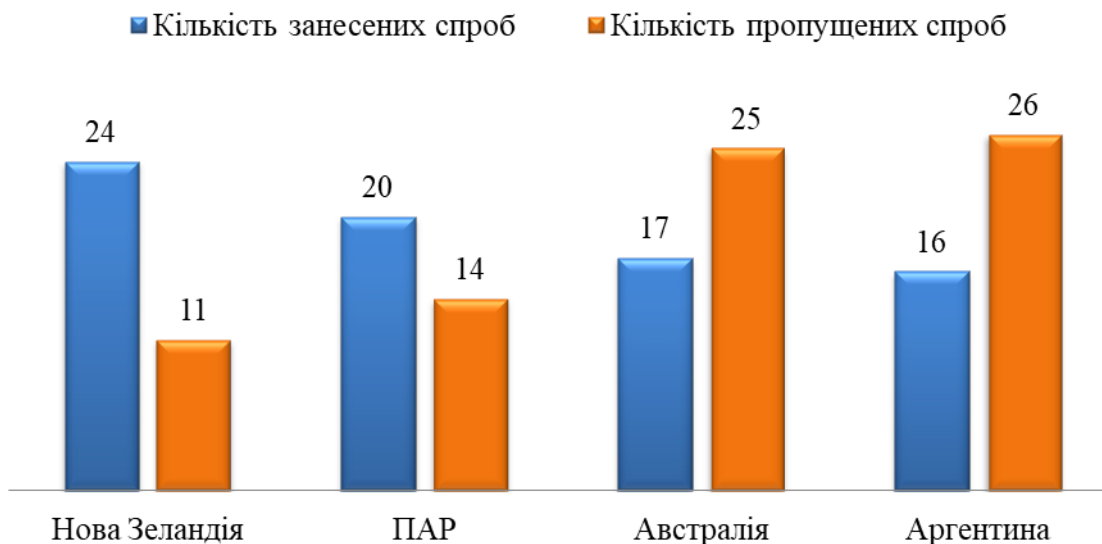

Рис. 1. Кількість занесених і пропущених спроб упродовж турніру

Проаналізувавши показники занесених спроб кожною командою за гру, ми спостерігаємо, що найбільшу кількість спроб здійснила збірна команда Нової Зеландії, яка посіла перше місце в чемпіонаті Rugby Championship, – 24, це в середньому по 4 за кожну гру. Також з рисунку видно, що регбісти цієї країни краще серед усіх команд захищались, оскільки пропустили найменше спроб – 11. Гравці збірної Південної Африки упродовж турніру занесли в залікове поле суперників 20 спроб (3,3 в середньому за гру) і пропустили 14. Четверта команда за підсумками чемпіонату (Аргентина) показала найнижчий показник – 16 (2,6 у середньому за гру). Аналіз кількості пропущених спроб збірних Австралії та Аргентини показав, що кожна з команд пропустила майже однакову кількість спроб – 25 і 26 відповідно.

На рисунку 2 графічно зображено середню кількість здобутих та пропущених очок кожною збірною командою учасницею Rugby Championship.

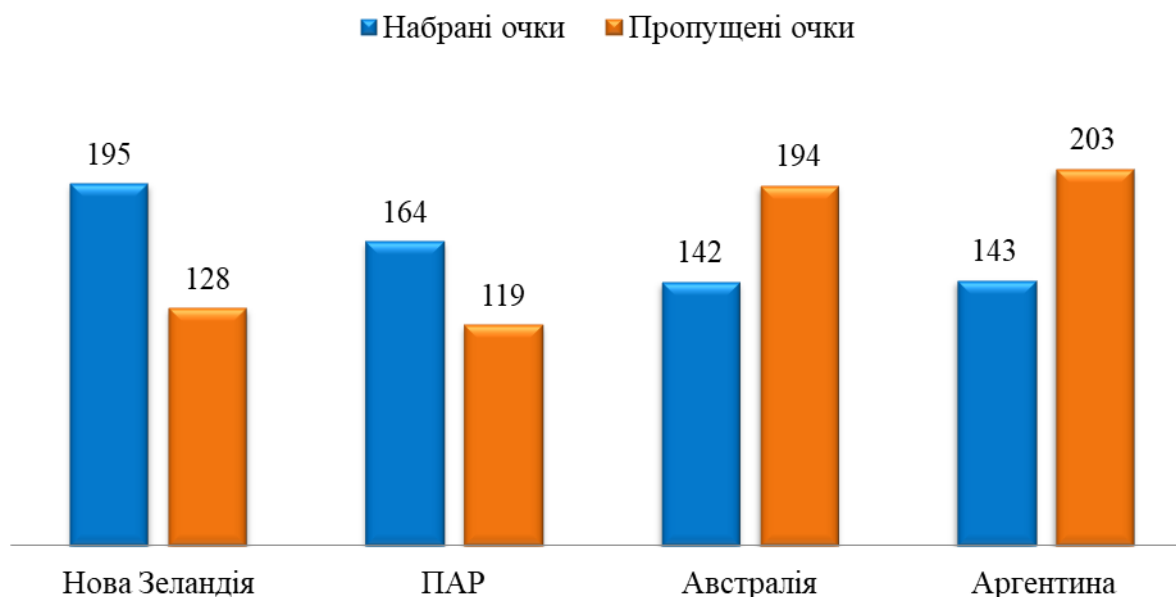

Рис. 2. Кількість здобутих та пропущених очок командами упродовж турніру

За показником здобутих очок найкращий результат спостерігався у гравців збірної Нової Зеландії – 195, що на 50 очок більше ніж у четвертій команді (Аргентини) за підсумками турніру. Друге місце за результатом набраних очок посіла збірна Південної Африки – 164, третє – збірна Австралії (142 очка). Важливим показником є кількість пропущених очок упродовж усього турніру: найменше пропустила збірна Південної Африки (119), найгірший показник у команди, що посіла четверте місце за підсумком чемпіонату, – Аргентини (203). Аналізуючи різницю забитих і пропущених очок, ми можемо спостерігати значну перевагу переможця турніру – збірної команди Нової Зеландії (+67), на другому місці – збірна Південної Африки (+45), третє місце за цим показником посіла збірна Австралії (–52), найгірший показник серед усіх учасників (–60) показали гравці збірної команди Аргентини.

Без сумніву, досить вагомим і суттєвим показником змагальної діяльності в регбі-15 є кількість передач, яку виконують регбісти за гру (рис. 3). Проаналізувавши цей показник упродовж усього турніру, ми можемо спостерігати, що у найкращій збірній команді Нової Зеландії він найбільший і становить 919 передач за турнір, або 153,2 передачі в середньому за гру. Друге місце за цим показником посіли гравці збірної Аргентини – 715 передач, або 119,2 в

середньому за гру. Найнижчий показник серед усіх збірних спостерігається у регбістів збірної Південної Африки – 586 передач (97,8 в середньому за гру).

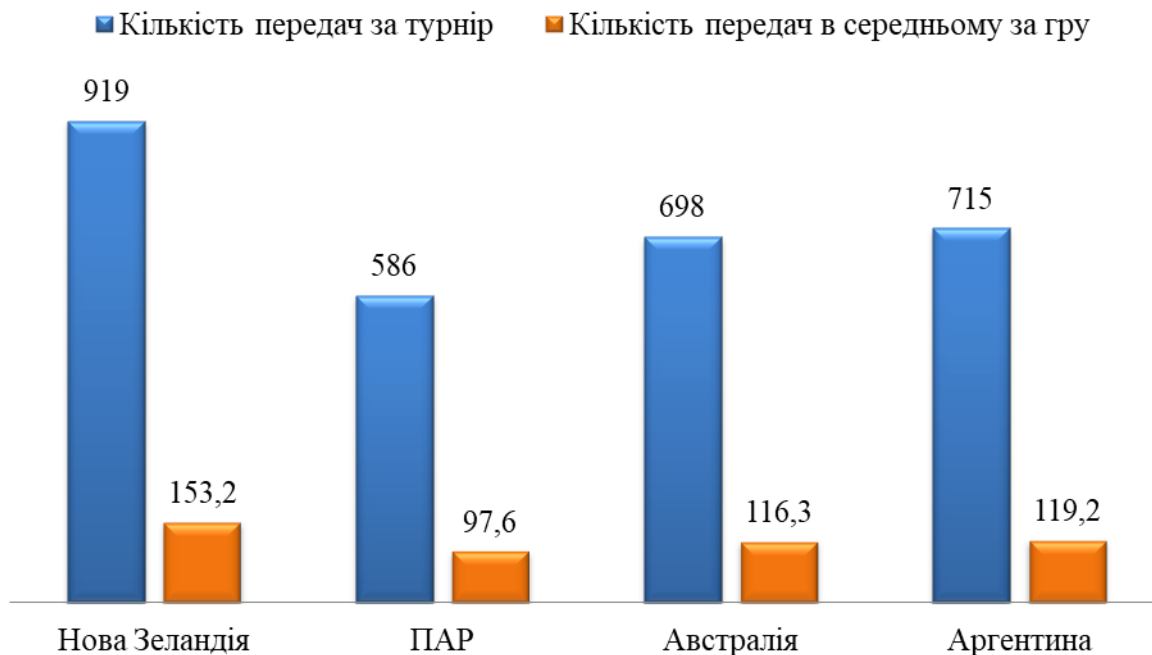

Рис. 3. Кількість передач упродовж усього турніру

На рис. 4 зображена кількість активного руху з м'ячем у руках упродовж усього турніру та в середньому за гру. Одним з вагомих показників змагальної діяльності у регбі є рух гравців з м'ячем у руках. Основу змагальної діяльності складає наявність ігрового конфлікту між гравцями лінії захисту і нападу, отже значний обсяг часу приділяється на силову боротьбу і протистояння один одному, саме тому важливого значення набуває просування гравця з м'ячем до залікового поля суперників.

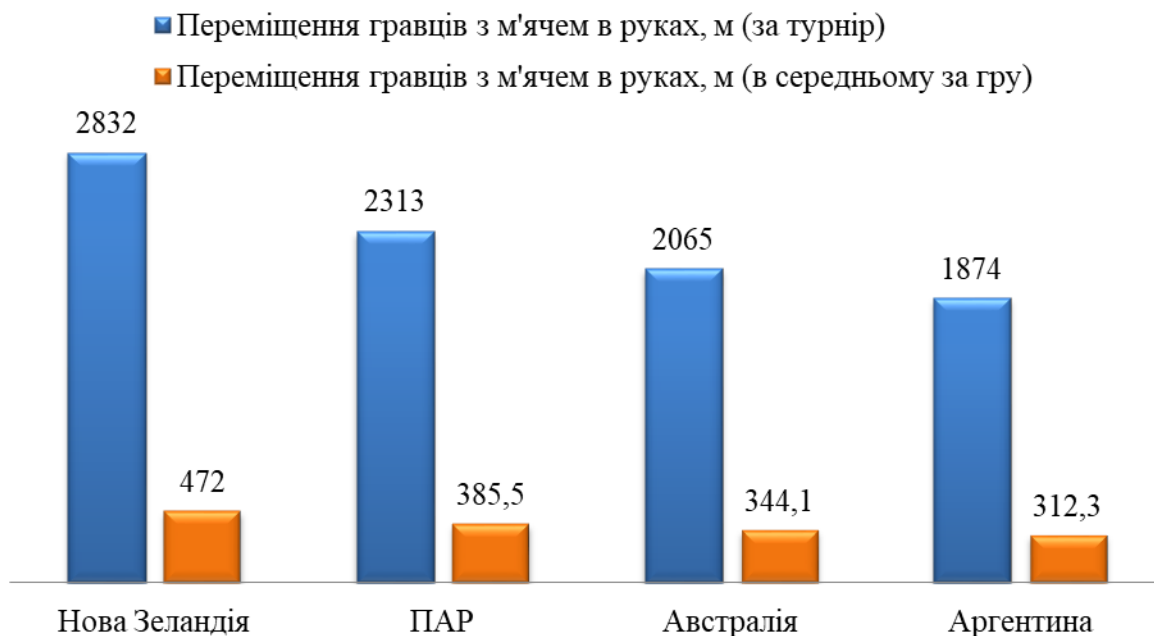

Рис. 4. Кількість активного руху гравців з м'ячем у руках упродовж усього турніру

Проаналізувавши усі матчі, ми можемо спостерігати, що у переможця турніру, а саме у регбістів збірної Нової Зеландії цей показник є найкращим – 2832 метри за турнір (472 метри в середньому за гру), що більш ніж на 500 метрів перевищує показник команди, яка посіла друге підсумкове місце у турнірній таблиці – збірної команди Південної Африки (2313 метри, або 385 в середньому за гру). У третьої команди чемпіонату цей показник становив 2065 метри (344 в середньому за гру). Майже на 1000 метрів зазначений показник нижчий у збірній Аргентини у порівнянні з показником збірної Нової Зеландії, який становив 1874 метри (312 метрів в середньому за гру).

Висновки. У статті проаналізовано показники 4 провідних регбійних збірних команд світу (аналіз 12 ігор), які взяли участь у Rugby Championship сезону 2022 року. За розглянутими показниками збірна команди Нової Зеландії

стала найрезультативнішою командою чемпіонату, в середньому за гру вона набирала 32,5 очка. Найменшу кількість очок упродовж турніру пропускала збірна Південної Африки (19,8 очка за гру). За показником кількості виконаних передач за весь турнір лідером була також збірна Нової Зеландії із середнім результатом 153,2. Збірна Нової Зеландії лідирувала і за показником «рух гравців з м'ячем у руках» – 2832 метра (472 метра в середньому за гру).

Аналіз показників змагальної діяльності у Rugby Championship з сезону 2022 року показав, що регбісти збірної команди Нової Зеландії демонструють перевагу у семи з восьми показниках ЗД у регбі-15, що приносить результат у вигляді першого місця підсумкової таблиці чемпіонату сезону 2022 року. **Перспективи подальших досліджень.** Подальші наукові дослідження будуть спрямовані на аналізі показників збірних команд Rugby Championship сезону 2022 у навістандартних і стандартних положеннях.

Література

1. Cahill, N., Lamb, K., Worsfold, O., Headey, R., & Murray, S. (2013). The movement characteristics of English Premiership rugby union players. *Journal of Sports Sciences*. V. 31: Issue 3. 229-237. URL: <https://doi.org/10.1080/02640414.2012.727456>
2. Eggers, T., Cross, R., Norris, D., Wilmot, L., & Lovell, R. (2022). Impact of Microcycle Structures on Physical and Technical Outcomes During Professional Rugby League Training and Matches. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. V. 17: Issue 5. 755-760. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2021-0307>
3. Tim J. Gabbett. (2014). Effects of Physical, Technical, and Tactical Factors on Final Ladder Position in Semiprofessional Rugby League. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. V.9: Issue 4. 680-688. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2013-0253>
4. Квасниця, О. (2018). Удосконалення фізичної підготовки кваліфікованих гравців у регбі-7 з урахуванням індивідуальних профілів фізичної підготовленості. (Дис. к. фіз. вих.). Львів.
5. Костиюкевич, В. (2013). Показники фізичної підготовленості спортсменів-командних ігрових видів спорту протягом підготовчого періоду річного макроциклу. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 3 (3). 95–99.
6. Латишев, М., Квасниця, О., Спесивих, О., & Квасниця, І. (2019). Прогнозування: методи, критерії та спортивний результат. *Спортивний вісник Придніпров'я*, (1), 39-47.
7. Мартиросян, А. (2006). Швидкісно-силова підготовка кваліфікаційних регбістів у підготовчому періоді. (Автореф. дис. ...к.фіз.вих). Харків: Харківська держ. акад. фіз. культури.
8. Пасько, В. (2016). Інноваційні технології удосконалення фізичної та технічної підготовленості регбістів на етапі спеціальної базової підготовки (Автореф. дис. ...к.фіз.вих). Дніпропетровськ.
9. Тищенко, В. (2014). Дослідження спеціальної фізичної підготовленості кваліфікованих гандболістів. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. 3, 139–143.

Reference

1. Cahill, N., Lamb, K., Worsfold, O., Headey, R., & Murray, S. (2013). The movement characteristics of English Premiership rugby union players. *Journal of Sports Sciences*. V. 31: Issue 3. 229-237. URL: <https://doi.org/10.1080/02640414.2012.727456>
2. Eggers, T., Cross, R., Norris, D., Wilmot, L., & Lovell, R. (2022). Impact of Microcycle Structures on Physical and Technical Outcomes During Professional Rugby League Training and Matches. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. V. 17: Issue 5. 755-760. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2021-0307>
3. Tim J. Gabbett. (2014). Effects of Physical, Technical, and Tactical Factors on Final Ladder Position in Semiprofessional Rugby League. *International Journal of Sports Physiology and Performance*. V.9: Issue 4. 680-688. URL: <https://doi.org/10.1123/ijsp.2013-0253>
4. Kvasnytsia, O. (2018.) Udokonalennia fizychnoi pidhotovky kvalifikovanykh hravtsiv u rehbi-7 z urakhuvanniam indyvidualnykh profiliv fizychnoi pidhotovlenosti [Improvement of Physical Preparation of Qualified Rugby 7s Players With Consideration of Physical Preparedness Individual Profiles]. (Thesis for a candidate degree in physical education and sports). Lviv. [in Ukrainian]
5. Latyshev, M., Kvasnytsya, O., Spesyvykh, O., & Kvasnytsya, I. (2019). Prohnozuvannya: metody, kryteriyi ta sportyvnyy rezul'tat [Forecasting: methods, criteria and sports results]. *Sportyvnyy visnyk Prydniproviya* [Sports Bulletin of the Dnieper], (1), 39-47. [in Ukrainian].
6. Kostyukevich, V. (2013). Ondices of physical preparedness of athletes in team sports throughout training period of a year macro-cycle. *Sports herald of Pridniproviya*. 3 (3). 95–99.
7. Martyrosian, A. (2006). Speed and power training of qualified rugby players within training period. (Extended abstract of Candidate's thesis). Kharkiv: Kharkiv State Academy of Physical Culture.
8. Pasko, V. (2016). Innovation technologies of physical and technical preparedness of rugby players at the stage of special basic training. (Extended abstract of Candidate's thesis). Dnipropetrovsk.
9. Tyshchenko, V. (2014). The study of special physical preparedness of qualified handball players. *Physical education, sport, and health culture in modern society*. 3, 139–143.